

Sociální informace I/2022

Změny zákona o sociálněprávní ochraně dětí a jejich dopady na náhradní rodinnou péči

S účinností k 1. 1. 2022 prochází zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí novelizací. ÚMČ Praha 4, konkrétně odbor sociální, oddělení sociální prevence (OSP), jež tuto agendu rovněž řeší, připomíná zásadní změny, jež se dotýkají zejména oblasti náhradní rodinné péče (NRP).

Nejdůležitější změnou je úprava struktury dávek pěstounské péče (PP) a s tím spojená podpora mladých dospělých opouštějících NRP. Nově lze rozdělit PP na zprostředkovanou, kdy klient disponuje oznámením o vhodnosti stát se náhradním rodičem ze strany Magistrátu hl. m. Praha (MHMP), je pěstounem na přechodnou dobu nebo sourozencem dítěte svěřeného do PP (rovněž disponuje oznámením MHMP), a nezprostředkovanou, kde se rozlišuje širší rodina, zletilí sourozenci a osoby blízké a samostatně prarodiče.

V případě odměny pěstouna nově platí, že:

1. pěstoun na přechodnou dobu má nárok na 1,8násobek minimální mzdy za kalendářní měsíc s navýšením za každé další svěřené dítě do péče, případně pokud jde o dítě závislé na pomoci jiné fyzické osoby,
  2. zprostředkovaný dlouhodobý pěstoun má nárok na 1,0násobek minimální mzdy za kalendářní měsíc s obdobnými navýšeními jako v případě pěstouna na přechodnou dobu,
- odměna pěstouna dále podléhá předpisům o dani z příjmu

V případě nezprostředkovaných pěstounů se mění odměna pěstouna na novou dávku: příspěvek při PP, jež má vždy nárok uplatnit:

1. nezprostředkovaný pěstoun z širší rodiny, zletilí sourozenci a osoby blízké ve výměře 2,3násobek životního minima jednotlivce na každé dítě,

2. nezprostředkovaný pěstoun, prarodič, ve výměře 1,8násobek životního minima jednotlivce na každé dítě

- v obou případech se částka zvyšuje s ohledem na druhý a vyšší stupeň závislosti dítěte na péči jiné osoby
  - příspěvek při PP již nepodléhá předpisům o dani z příjmu, neodvádí se zde však automaticky sociální a zdravotní pojištění
  - tato dávka nevylučuje nárok na předčasný starobní důchod
  - z příspěvku lze srážet exekuce
  - od ledna 2022 je v případě nároku na příspěvek nutné podat novou žádost k Úřadu práce ČR
- Dále nově vzniká ze zákona nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte i pro děti svěřené do péče jiné osoby, tzv. svěřenectví.

Současně se změnou dávek pěstounské péče vznikla nová dávka - zaopatřovací příspěvek, na který mají nárok tzv. mladí dospělí od 18 let věku, odcházející z PP, poručnické péče nebo ústavní výchovy, a nadále jsou nezaopatřeni. Jde:

1. o opakující se příspěvek 15 000 Kč měsíčně, pokud zmíněná péče trvala alespoň 12 měsíců, u nezprostředkované PP alespoň 3 roky, oprávněná osoba je nezaopatřeným dítětem dle zákona o státní sociální podpoře, nebyla pravomocně odsouzena k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, který dosud nebyl zahlazen, a má vypracovaný a aktualizovaný tzv. individuální plán mladého dospělého v součinnosti se sociálním kurátorem (tvoří se nejdříve 6 měsíců před zletilostí). Příspěvek je poskytován až do 26 let věku,
- do konce roku 2027 si bude moci mladý dospělý zvolit, zda uplatní nově nárok na opakující se zaopatřovací příspěvek, nebo ponechá souběh dosavadního příspěvku na úhradu potřeb dítěte, společně s odměnou

- pěstouna pro bývalého pěstouna/poručnicka,
2. o jednorázový příspěvek ve výši 25 000 Kč v případě, že mladý dospělý nemá nárok v době zletilosti na opakující se variantu, případně přestane splňovat podmínky nároku později. Tato dávka tedy nahrazuje po 31. 12. 2021 dosavadní jednorázový příspěvek při ukončení PP.

Další důležité změny:

- Upravuje nárok na jednorázový příspěvek při převzetí dítěte i pro přechodné pěstouny (za 12 kalendářních po sobě jdoucích měsíců však nesmí součet příspěvků přesáhnout částku 40 000 Kč).
- V rámci dohod o výkonu pěstounské péče pro doprovázení pěstounů dochází k redukcí možnosti vypovězení dohody ze strany klienta, a to zpravidla jen k poslednímu dni kalendářního pololetí. Ten však musí dohodu vypovědět nejpozději 30 dní před tímto datem. Pokud přestane být klient pěstounem nebo poručníkem jindy než v tomto období, dohoda se ukončuje automaticky i v průběhu roku.
- V procesu žádosti o zprostředkování osvojení nebo PP musí s tímto souhlasit manžel, partner nebo druh žadatele.
- Orgán SPOD může nově podat soudu návrh na zrušení PP a odvolání poručníka, jsou-li pro to zákonné podmínky.
- Dále dochází k postupnému omezení institucionální péče o nejmladší děti, zejména do tří let věku.

V této oblasti je možné obrátit se na pracovníky OSP odboru sociálního Úřadu městské části Praha 4, které naleznete v budově ÚMČ Praha 4 na adrese Praha 4, Antala Staška 2059/80b ve druhém podlaží.

Kontakt: vedoucí OSP, Mgr. Libor Kovařík
Tel. 261 192 203, e-mail: libor.kovarik@praha4.cz

	Dlouhodobí pěstouni						Přechodní pěstouni	
	1 dítě	1 dítě ve stupni závislosti I	2 děti	3 děti	1 dítě ve stupni závislosti II-IV	Za každé další dítě		Vždy zprostředkovaná PP
Zprostředkovaná PP	1,0x MM 16 200 Kč	1,2x MM 19 440 Kč	1,5x MM 24 300 Kč	2,0x MM 32 400 Kč	2,0x MM 32 400 Kč	0,5x MM 8 100 Kč	0,7x MM 11 340 Kč (III-IV stupeň závislosti)	1,8x MM při péči o 0 nebo 1 dítě 29 160 Kč
Nezprostředkovaná PP	2,3x ŽM 8 878 Kč	2,3x ŽM 8 878 Kč	2,3x ŽM x2 17 756 Kč	2,3x ŽM x3 26 634 Kč	5,5x ŽM 21 230 Kč	2,3x ŽM 8 878 Kč	5,5x ŽM 21 230 Kč (III-IV stupeň závislosti)	2,0x MM při péči o 1 dítě ve stupni závislosti I 32 400 Kč
Prarodiče	1,8x ŽM 6 948 Kč	1,8x ŽM 6 948 Kč	1,8x ŽM x2 13 896 Kč	1,8x ŽM x3 20 844 Kč	5,5x ŽM 21 230 Kč	1,8x ŽM 6 948 Kč	5,5x ŽM 21 230 Kč (III-IV stupeň závislosti)	2,2x MM při péči o 1 dítě ve stupni závislosti II-IV 35 640 Kč
MM = minimální mzda ŽM = životní minimum								0,3x MM za každé další dítě 4860 Kč
								0,5x MM v případě 1 dítěte ve stupni závislosti III-IV 8 100 Kč